

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

City: Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK X. Ч. 102 (1155). ЧЕТВЕР, 30. СЕРПНЯ 1928. WINNIPEG, MAN. THURSDAY, AUGUST 30th, 1928. No. 102 (1155). VOL. X.

Радянський Союз запрошено підписати пакт Келого

РАДЯНСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОШЕНО НА ТИХ САМИХ УМОВАХ, ЩО Й ІНШІ КРАЇНИ, ЯКІ ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР.

Запрошення було передане французьким амбасадором Ебертом в Москві. — Літвінов зажадав офіційної листи урядів, що запрошені підписати договір, а також всієї дипломатичної кореспонденції відносно пакту.

МОСКВА, 27. серпня. — Радянський Союз запрошено взяти участь в договорі Бріана й Келого про проголошення війни поза законом, який підписали сьогодні в Парижі представники 15 держав. Французький амбасадор Ербет передав сьогодні запрошення від Франції до Радянського Союзу, щоб він прилучився до пакту на таких самих умовах і привілеях, що й оригінальні підписувачі договору. Амбасадор Ербет вручив запрошення заступникові народного комісара закордонних справ Літвінову і в той сам час дав йому копію договору. Літвінов попросив дати йому офіційну листу урядів, запрошених підписати договір, і всю дипломатичну кореспонденцію відносно пакту. Він

сказав, що радянський уряд буде потребувати цих документів у зв'язку з обміркуванням французького запрошення прилучитися до договору. ПАРИЖ, 27. серпня. — Представники 15 держав підписали тут сьогодні антивоєнний пакт Келого. Договір підписали держави в поазбучнім порядку. Цими державами є: Німеччина, Злучені Держави, Велика Британія, Франція, Бельгія, Італія, Японія, Польща, Чехословаччина, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Полуднева Африка, Ірландська Вільна Держава й Індія. За що останню підписав лорд Кошендон, представник Великої Британії.

КОМУНІСТИЧНИЙ ОРГАН ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПАКТУ КЕЛОГА.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Комуністична газета "Іманіте" помістила сьогодні головну статтю під наголовком на сім колом, в якій протестує проти антивоєнного трюфю Келого як антирадянської змови. "Геть з воєнним пактом; геть з антирадянською змовою", каже газета. Стаття була надрукована лише пару годин після арештування 43 комуністів в околиці Парижа за розпалювання протестів проти пакту Келого. ПАРИЖ, 25. серпня. — Американський державний секретар Келог прибув до Парижа спеціальним поїздом, який прийшов 45 минут скорше, як було назначено. В той спосіб французький уряд змінив демонстрацій, головно комуністів, що зібралися біля стайці в числі кількох тисяч, щоб запротестувати проти Келого як імперіаліста й як того, що винен в смерті Сакка й Ванзеті.

По дорозі до американської амбасаді стояло понад 500 поліцаїв, щоб забезпечити Келого переїзду. На стайці ніхто його не завважив, а навіть висловили не заперечили його прибуття, якого не надіялися. А про те, що Келог приїде 45 минут скорше, як було проголошено, ніхто не знав крім кількох урядників, які були зобов'язані держати це в найбільшій тайні. ВАШІНГТОН, 27. серпня. — В деяких офіційних кругах вважають тут, що Злучені Держави можуть відкинути антивоєнний пакт Келого, підписаний сьогодні в Парижі. Європейські дипломатичні маневри, схарактеризовані в певних кругах як "інтрига" — особливо тайна англо-французька угода про морське зброєння — можуть знищити мету пакту і привести до відкинення його сенатом.

ДАРЕМНИМ Є СПОДІВАТИСЯ, ЩО ПАКТ ЗАКІНЧИТЬ ВІЙНИ.

ПАРИЖ, 25. серпня. — З двох цілком протилежних боків піднісся запитання, як за далеко зможе піти пакт Келого для втримання світового мира. Анрі Беренж, бувший французький амбасадор до Злучених Держав, помістив у провінційній газеті статтю, в якій каже, що Франція не може сподіватися, що пакт Келого, навіть як буде ратифікований всіма державами, зліквідує проблеми великої війни. "Католицький орган "Ля Кро" в редакційній статті каже, що даремним є сподіватися, що пакт закінчить війни. Граф Учїда, японський делегат для підписання пакту Келого, заявив у розмові з кореспондентом "Юнайтед Ньюс",

що Японія не має нічого проти того, щоб Радянський Союз підписав договір. Частина німецької преси відновила свої протести проти Чемберлейна, британського міністра закордонних справ, за його відсутність при підписанні пакту. Впливова "Цайтунг Ам Міттаг" отворто закликає Чемберлейна, що він не прибув до Парижа не через слабість, але через те, що не хотів обговорювати справи роззброєння або репарацій з німецьким міністром закордонних справ Штрессманом. Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

КОЛЬОНІАЛЬНЕ ПИТАННЯ НА ШЕСТИМ КОНГРЕСІ КОМІНТЕРНА.

МОСКВА, 25. серпня. — На 34-й сесії шестого світового конгресу Комуністичного Інтернаціоналу продовжалася дискусія над кольоніальним питанням. Делегат з Америки Форд заявив, що американські соціалісти активно підтримують імперіалістичний напад на Нікарагуу. Ці "соціалісти", сказав він, дозволили імперіалістичному агенту виголосити промову з "соціалістичної" радиостанції ім. Дебса в обороні американської рабівничої політики в Нікарагві. Негри і кольоніальні народи можуть висловитися лише під проводом Комуністичного Інтернаціоналу, заявив він. Лаперда, що промовляв опісля, заявив, що країни латин-

ської Америки це — напівкольонії. Англійські впливи в Бразилії, сказав він, добилися вишкочених законів проти комуністів на підставі пофальшованих документів. Капіталізм Злучених Держав змагає витиснути англійський капіталізм з Бразилії і вже відніс певні успіхи під тим зглядом. Бразилійська комуністична партія працює нелегально і робить поступ. Делегат Паредес заявив, що треба звертати більшу увагу на буржуазні демократичні революції в латинській Америці. Революції того рода мали місце останніми роками при піддержці робітників і селян. Робітники мусять змагатися до збуддіння переваги з селянами в тих революціях.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД УРЯДУ, ЩОБ АРЕШТУВАВ Д-РА МАЧЕКА.

БІЛГОРОД, Югославія, 24-го серпня. — Місцеві урядники і члени урядової партії роблять натиск на уряд, щоб арештував д-ра Мачека, провідника хорватської селянської партії, за державну зраду, бо він виліз секретара партії на конгрес Міжпарламентарного Союзу в Берліні, а також телеграму, в якій протестував проти прийняття югославських делегатів, які всі були Сербами, та звертав увагу Союзу на боротьбу Хорватії за автономію. Рівночасно хорватська й демократична партії відбули в Лїйбаху коаліційну сесію, на якій одностайно одобривши вичнок Мачека та згодилися індивідуально й колективно взяти повну відповідальність за нього. Якщо югославський уряд забаче тепер підприняти кроки проти тих, що є відповідальні за акцію в Берліні, то він мусить підприняти кроки проти гатів, які всі були Сербами, та звертав увагу Союзу на боротьбу Хорватії за автономію.

Рівночасно хорватська й демократична партії відбули в Лїйбаху коаліційну сесію, на якій одностайно одобривши вичнок Мачека та згодилися індивідуально й колективно взяти повну відповідальність за нього. Якщо югославський уряд забаче тепер підприняти кроки проти тих, що є відповідальні за акцію в Берліні, то він мусить підприняти кроки проти гатів, які всі були Сербами, та звертав увагу Союзу на боротьбу Хорватії за автономію.

РІЖНІ ВІСТІ

ПЕКАРІ В ЕРУСАЛІМІ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

ЕРУСАЛІМ, 27-го серпня. — Пекарі в Ерусалимі, Жиди й Араби, вийшли сьогодні на страйк, щоб добитися зменшення робочих годин з 12 на 10. Страйк викликано напередодні завітських магомедських релігійних обходів. Власники пекарень наняли страйколомів, на що страйкері зреагували в той спосіб, що поляли нафтою всі запаси хліба, які могли знайти в пекарнях.

ЕКСПОРТ РАДЯНСЬКОЇ НАФТИ ЗА КОРДОН.

МОСКВА, 22. серпня. — Докладом величезного оживлення й вдосконалення радянської нафтової індустрії може послужити той факт, що за три місяці — травень, червень і липень — цього року експорт нафти за кордон майже дорівняв загальному цілорічному експорту 1913 року. За тих три місяці експортовано за кордон 855,000 тон нафти і нафто-продуктів. Це становить 61 проц. більше, ніж в тім самім часі минулого року. Експорт за дев'ять місяців фінансового року, починаючи з 1-го листопада, досяг 1,951,500 тон, то є на 40 проц. більше ніж минулого року.

ЧИСЛО УБИТИХ В СОБВЕУ ДІЙШЛО ДО 16.

НЬЮ ЙОРК, 26. серпня. — Число убитих в катастрофі на підземній залізничі коло стайці Тайме Сквейру дійшло сьогодні до 16, коли померла в шпиталі ще одна жертва катастрофи. Крім цього п'ять інших зі 110 ранених є в критичнім стані.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ КООПЕРАТИВИ.

Повідомляється всіх робітників і робітниць міста Вінніпегу, що ради власного добра вони повинні стати членами новозорганізованого Робітничо-Фармерського Кооперативного Товариства з ограниченою поручкою і бути в суботу, 1. вересня, в 8-й годині вечером в салі Укр. Роб. Дому вже як повноправні члени - уділові. Отже, хто бажає бути на цих зборах, хай приносить гроші на уділі до зборів.

КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ІНТЕРВЕНЦІЮ.

ВІЛ'ЯМСТАВН, Мас., 24-го серпня. — Чарз В. Гаккет, професор університету з Тексасу, та багато інших не пощадили слів підчас дебати про Нікарагуу, щоб піддати дуже гострій критиці американську інтервенцію в Нікарагуу, яка нарушує суверенність країни. Дебата велася в Політичнім Інституті.

АРЕШТ 62 КОМУНІСТІВ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 28. серпня. — Поліція зробила сьогодні обшук на більше як 100 домів і робітничих локаліт та арештувала 62 комуністичних провідників, а також сконфіскувала велику кількість літератури. Обшук зроблено після оповіщення Комуністичного Союзу Молоді, що він буде святкувати 2. вересня сему річницю свого заснування в Польщі демонстраціями на вулицях.

БУДУТЬ СУДИТИ Д-РА Г. М. КЕЛЛЕНА ЗА БОГОХУЛЬСТВО.

Бувший професор Гарвардського університету сказав на вічу, що "як Сакко й Ванзеті були анархістами, то Ісус Христос також був анархістом".

БОСТОН, Мас., 28. серпня. — 230-літній "синій закон" буде застосований пораз другий за 88 років, коли др. Горейс Меер Келлен, широко знаний філософ, буде арештований за богохульство. Цей перестарілий закон мається ужити проти бувшого інструктора Гарвардського університету за те, що він у своїй промові на мітінгу для шанування пам'яті Сакка й Ванзеті в четвер, вечером зробив порівняння між цими робітничими мучениками а Христом. Др. Келлен мав сказати так: "Якщо Сакко й Ванзеті були анархістами, то Ісус Христос також був анархістом". Лише раз від 1840 року по-користуванню законом про богохульство. Було це в лютім 1926 року, коли арештовано Антона Бімбу, редактора ливотської комуністичної газети, промови на мітінгу для шанування пам'яті Сакка й Ванзеті в Броктоні. Однак Бімбу увільнено тоді від обвинувачення в богохульстві, а зарішання між цими робітничими суджено за бунт.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ БУДОВИ КРУЖЛЯКА.

БЕРЛІН, 23. серпня. — По цілій Німеччині відбуваються мітінги й демонстрації, на яких робітники домагаються, щоб соціал-демократичний уряд Міллера уневажив свою програму зброєння, започатковану замовленням на будову нового кружляка в Кілю. Найбільший такий мітінг відбувся в Берліні. Подібні мітінги відбулися в Кельні, Бреславі, Лїйпцигу та інших містах. Всюди ухвалено резолюції з домаганням відтїгнути замовлення на будову воєнного корабля. Мітінги відбуваються під проводом Комуністичної Партії.

САКЛАТВАЛА НА КОНГРЕСІ МІЖПАРЛАМЕНТАРНОГО СОЮЗУ.

БЕРЛІН, 25. серпня. — На сьогоднішній сесії Міжпарламентарного Союзу обговорювано справу "скасування війни і запевнення вічного мира на землі". Серед 500 парламентарів, зібраних в салі німецького райхстагу, знайшовся лише один делегат, що не дурить себе й нікого ілюзіями. Є ним комуністичний посол англійського парламенту-тов. Саклатвала. Він заявив зібраним, що виступає як представник комунізму.

"Теперішній світ, за винятком Радянського Союзу, є кепський, а пропозиції Келого це впрост гумбут", сказав отворто і ясно зібраним Саклатвала. "Цей факт, що до Гавру виставлено баталіон французьких жовнів, як почесну варту для мирового емісара (Келого), себе й нікого ілюзіями. Є ним комуністичний посол англійського парламенту-тов. Саклатвала. Він заявив зібраним, що виступає як представник комунізму."

КОНГРЕС ВІДМОВИВСЯ ВИСЛУХАТИ ХОРВАТСЬКУ ДЕЛЕГАЦІЮ.

БІЛГОРОД, Югославія, 25-го серпня. — З Берліна наспіла вістка, що Міжпарламентарний Союз, який відбуває там свою сесію, відмовився вислухати делегацію хорватського сепаратистичного парламенту. З приводу того провідник хорватської селянської партії др. Мачек сказав:

стром внутрішніх справ, про здушення хорватського руху, про розігнання парламенту в Загребі, про знищення анти-урядової літератури і про проголошення стану облоги в Хорватії. Плівні цих покищо кабинет не одобрив.

СТРАЙК 40,000 КРАВЦІВ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Сорок тисяч робітників у кравецькій індустрії вийдуть сьогодні на страйк, бо роботодавці відмовилися дати 11 проц. підвишки платні, як цього домагалися робітники. Страйком буде обнята вся індустрія мужеського одягу.

"Я жаляю, що берлінське зібрання відмовилося вислухати нашу делегацію. В Югославії не може бути рівності чи справедливості, доки Хорвати, Словінці і Босняки знаходяться під чужим пануванням. Ми добиваємося незалежності". Кабінет обговорював вчера пляни, запропоновані міні-

ДЕМОНСТРАЦІЇ ТА АРЕШТУВАННЯ В ХОРВАТСЬКИХ МІСТАХ.

ЕССЕГ, Хорватія, 25. серпня. — Тут арештовано багато студентів і селян, коли вони влаштували бурливу демонстрацію проти бігородського уряду і переслідування ним національних меншостей. Демонстрація відбулася після мітінгу для шанування пам'яті Стефана Радіча, помершого провідника хорватської селянської партії. ЗАГРЕБ, Хорватія, 25. серпня. — В дальматійських і хорват-

ських містах відбулися масові демонстрації проти югославського уряду і неттунського договору з італійськими фашистами. ЗАГРЕБ, Хорватія, 27. серпня. — Вогонь знищив сьогодні квартиру хорватської селянської партії і згоріло багато важних документів. Партійні провідники кажуть, що вогонь повстав наслідком злочинного підпалу.